

**Abstract.**

**Batyuk L., Kravchenko O. Traditions and innovations in the socio-economic and political life of modern Ukraine.**

*The article analyzes the role of traditional religious values in the implementation of reforms, in particular, notes the importance of turning to Orthodoxy as a state-forming element in the strategy of modernizing society. Since Ukrainian society still does not have its own concept of development, which would be based on national interests, values and priorities. Careful attitude to the educational function of education is a prerequisite for any reforms and changes. Socio-economic development of the country depends on the spiritual renewal of society, education of a sense of patriotism and love for one's heritage. The study focuses on the need to ensure a harmonious combination of traditions and innovations in the context of Ukraine's European integration.*

**Keywords:** state, traditions, innovations, orthodoxy, social and economic development.

УДК 338.486

**УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ТУРИСТИЧНІЙ  
ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**БОГОМОЛОВА К.С., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,  
ПОДОЛЬСЬКА О.В., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,  
КРАЛЯ В.Г., СТ. ВИКЛАДАЧ,**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

**Постановка проблеми у загальному вигляді.** Сьогодні сфера туризму має вплив на економіку регіону, на його господарську та соціальну складові, тому важливим напрямом диверсифікації соціально-економічної діяльності регіонів виступає саме розвиток сфери туризму. Багато досліджень направлено на аналіз економічних аспектів туризму. Але в той же час недостатньо уваги приділяється вивченню соціальних та екологічних аспектів внутрішнього туризму, який може стати впливовим чинником для духовного відродження та формування екологічного мислення

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Внесок у дослідження сфери туризму зробили такі вчені як А. Гайдук, В. Кравців, Б. Петровський та інші. Проблемі управління туристичними проектами присвятили свої праці Дж. Кайзер, Г. Голембський, Є. Альткорн. Вченими розглядалася проблема дослідження туристичного іміджу регіону, як важливого чинника формування конкурентоспроможності. При цьому сам туризм розумівся як «локомотив» лобювання інвестиційних, соціокультурних та інших інтересів території, як практика актуалізації унікального

ціннісного послання регіональної культури і формування на цій основі регіональної економіки ексклюзивності [1].

Як підкреслено в Концепції розвитку туризму в Харківській області до 2020 року туризм впливає на економіку держави трьома позитивними чинниками:

- забезпечує надходження іноземної валюти та впливає на такі економічні показники як платіжний баланс і сукупний експорт;
- підвищує зайнятість населення(туризм прямо або опосередковано впливає на розвиток 32 галузей економіки);
- стимулює розвиток інфраструктури [2].

Україна як самостійний суб'єкт міжнародної економічної діяльності залишається недостатньо залученою до міжнародних туристичних процесів, хоча особливості географічного положення, сприятливий клімат, унікальні природно-рекреаційні ресурси й велика кількість історико-культурних пам'яток створюють можливості для інтенсивного розвитку багатьох видів туризму. Отже, розроблення механізму (проекту) ефективного використання туристичного потенціалу регіональних туристично-рекреаційних комплексів сприятиме трансформації України в туристичну державу світового рівня.

**Формулювання цілей статті.** Питання управління проектами в туристичній галузі є надзвичайно актуальним та потребує подальшого вивчення, адже туристична галузь постійно розвивається та вимагає швидкого прийняття рішень при розробці та втілення в життя нових проектів.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Сучасні тенденції загальної глобалізації потребують пошуку нових форм та способів задоволення потреб туристів, що постійно змінюються та збільшуються. Разом з тим спонукальним мотивом пріоритетного розвитку туризму виступає ринкова конкуренція. Тому ефективному функціонуванню туристичної індустрії та максимальної реалізації туристичного потенціалу території буде сприяти розробка проектів у сфері туризму. При цьому для практичної реалізації нововведень потрібно забезпечення достатнього обсягу інвестування проектів розвитку туризму.

Згідно теорії управління проектами кожен конкретний проект класифікується за наступними основними ознаками:

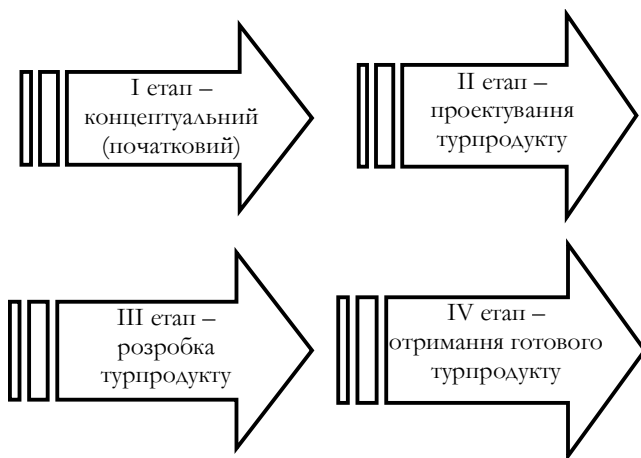
- за масштабом(розміром);
- внутрішній та зовнішній;
- за строком реалізації;
- за основними характеристиками(показниками).

Масштаб туристичного проекту, як правило, відповідає величині підприємництва в туризмі, а тому можна виділити великі, середні та малі проекти. Величина туристичного проекту оцінюється за такими критеріями як кількість турів за визначений період, кількість туристів та обсяг виручки від діяльності.

У даному аспекті потрібно виділити спеціальні види проектів, які можуть бути адаптовані до умов туристичної діяльності, а саме:

- інвестиційний проект (пов'язаний з необхідністю вкладень в створення та розвиток підприємств туристичної інфраструктури);
- міжнародний (беруть участь іноземні партнери);
- інноваційний (розробка нових туристичних продуктів).

Одним із ключових елементів управління проектом є життєвий цикл проекту. Кожен проект від виникнення ідеї до повного його завершення проходить ряд послідовних етапів, загальна тривалість яких і є життєвий цикл проекту. Етапи життєвого циклу туристичного проекту зображено на рис. 1



**Рис. 1. Життєвий цикл туристичного проекту**

Теорія та практика комерційної діяльності передбачає, що розробка нового товару повинна розпочинатися на етапі 3, тобто на етапі зрілості цього товару, для того щоб до початку етапу 4, етапу спаду, на ринок був введений новий товар. Вказана вимога повинна бути початковою точкою в системі управління проектами в туризмі.

У Харківській області існують вагомі передумови для того щоб увійти до найбільш розвинутих у туристичному відношенні регіонів

України. Харківщина має вигідне геополітичне розташування, комфортні мікрокліматичні умови, різноманітний ландшафт, унікальну флору і фауну, архітектурну спадщину, розвинуту мережу транспортного сполучення, достатні людські, матеріальні ресурси.

Загалом курортні та лікувально-оздоровчі території у Харківському регіоні займають 1200,0 га, а загальна площа територій рекреаційного призначення – 4400,0 га [3]. Отже, Харківська область має природні рекреаційно-туристичні ресурси, які роблять можливими розвиток різних видів рекреаційно-туристичної діяльності, але на місцевому рівні. За обсягом природних рекреаційних ресурсів вона поступається Карпатському та Подільському регіонам, та Волинській і Черкаській областям [4]. Територія Харківського регіону багата на культурно-історичні ресурси: тут знаходяться 2535 пам'яток історії, археології, містобудування або 5 % їх загальної кількості в Україні. За цим показником область посідає 7-ме місце. У Харківській області є також 653, а це 4%(8 місце) їх загальної кількості в Україні, 75 пам'яток [5]. мають загальнонаціональне значення. Частка найвизначніших архітектурно-історичних ресурсів у загальній кількості пам'яток Харківської області становить всього 2,9 % [6]. Харківська область посідає 16 місце в Україні за площею природоохоронних територій, їх частка у загальній площі природно-заповідного фонду України близько 0,02 %. Незважаючи на це, у Харківському регіоні є всі умови для розвитку природного культурно-пізнавального туризму.

У ринковій економіці надзвичайно важливу роль у розвитку національного туризму відіграють інвестиції. На сьогодні привабливими для інвестування є проекти, які є дохідними, але складність розрахунку ефективності зумовлюється тим, що у практичній організації туристичного бізнесу досить важко правильно оцінити всі аспекти діяльності як на етапі здійснення інвестицій, так і під час експлуатації інвестиційного проекту, точно спрогнозувати і домогтися високого ступеня достовірної інформації [7].

**Висновки.** Розробка туристичного продукту у вигляді проекту переводить туристичну індустрію на якісно новий, більш високий рівень, ставлячи її в один рядок з другими сучасними галузями економіки Використання унікального та надзвичайно різноманітного історико-культурного, наукового, промислового та кадрового забезпечення, зміцнення матеріально-технічної бази, подальше поширення інфраструктури туристичного бізнесу затвердять позиції туристичної сфери області як пріоритетного виду економічної діяльності.

## Література.

- 1 Туристичний імідж регіону: [монографія] / За ред. **А.Ю. Парфіненка**. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011 – 312 с.
2. Державна стратегія регіонального розвитку до 2020 року // 21.11.2013 – 103 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art\\_id=246872049](http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246872049).
3. Природно-заповідний фонд Харківської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.pzfkharikov.org.ua](http://www.pzfkharikov.org.ua)
4. Природно-заповідний фонд Харківської області: Довідник / **О. В. Клімов, О.Г. Вовк, О.В. Філатова** та ін. – Х. : Райдер, 2005. – 304 с.
5. **Бейдик О.О.** Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія і методика аналізу, термінологія, районування: [Монографія] / **О.О. Бейдик**// – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001 – 395 с.
6. Вікіпедія: Вільна енциклопедія. – [www.uk.wikipedia.org/wiki](http://www.uk.wikipedia.org/wiki).
7. **Яковенко В.Д.** Управління проектами в туристичній діяльності Херсонської області / **В.Д. Яковенко, Ю.В. Арбузова** // Спеціальний випуск до III Міжнародного туристичного форуму «Херсонщина відпочинок, лікування, подорожі в екологічних умовах Таврії», 2013. – Вип. 2/(3). – С. 7-13.
8. Сучасний стан активного туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kosiv.info/bayka/index.php/blog/13-suchasnyj-stan-aktyvnogo-turizmu>.
9. **Острроверх О.В.** Необхідність управління змінами в організації / **О.В. Острроверх, О.В. Родіонов** // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – Харків : ХНТУСГ. – 2016. – Випуск 172. – С. 62-68.

## References.

1. **A.Ju. Parfinenka** (Ed.). (2011). *Turistichnij imidzh regionu [Tourist image of the region]*. Tourist image of region, Kharkiv: HNU imeni V.N. Karazina, p. 312 [in Ukrainian].
2. Derzhavna strategija regional'nogo rozvitku do 2020 roku (2013). [State strategy of regional development 2020 to]. [www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua) Retrieved from [http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art\\_id=246872049](http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246872049). [in Ukrainian].
3. Prirodno-zapovidnij fond Harkivs'koi oblasti. [Naturally-protected fund of the Kharkiv area]. (n.d.). [www.pzfkharikov.org.ua](http://www.pzfkharikov.org.ua). Retrieved from [www.pzfkharikov.org.ua](http://www.pzfkharikov.org.ua) [in Ukrainian].
4. **O.V. Klimov, O.G. Vovk, O.V. Filatova** (2005). Prirodno-zapovidnij fond Harkivs'koi oblasti: [Naturally-protected fund of the Kharkiv area]. Kharkiv: Rajder, p. 304 [in Ukrainian].
5. **Bejdik O.O.** (2001). *Rekreacijno-turists'ki resursi Ukraïni: Metodologija i metodika analizu, terminologija, rajonuvannja [Recreational-tourist resources of Ukraine: Methodology and methodology of analysis, terminology, districting]* Kiev: «Київський університет», p. 395 [in Ukrainian].

6. Vikipedija: Vil'na enciklopedija:[ Wikipedia: the Free encyclopedia] (n.d.). *www.uk.wikipedia.org*. Retrieved from *www.uk.wikipedia.org/wiki*. [in Ukrainian]

7. **Jakovenko V.D.** (2013). Upravlinnja proektami v turisticnij dijəl'nosti Hersons'koï oblasti [A management projects is in tourist activity of the Kherson area]. Special'nij vipusk do III Mizhnarodnogo turisticnogo forumu «Hersonshhina vidpochinok, likuvannja, podorozhi v ekologichnih umovah Tavriï» - Special issue to the 3rd International Tourism Forum «Kherson region, rest, treatment, travel in the ecological conditions of Tavriï», issue 2/(3), pp. 7-13 [in Ukrainian].

8. Suchasnij stan aktivnogo turizmu v Ukraïni [The modern state of active tourism is in Ukraine]. (n.d.). *kosiv.info*. Retrieved from <http://kosiv.info/bayka/index.php/blog/13-suchasnyj-stan-aktyvnogo-turyzmu>. [in Ukrainian].

9. **Ostoverkh O.V.** (2016). Neobkhidnist upravlinnja zminamy v orhanizatsii [The need for change management in organizations] *Visnyk Kharkivskoho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu sil'skoho hospodarstva imeni Petra Vasylenka – Bulletin of Kharkov national technical University of agriculture named Peter Vasilenko*, issue 172, pp. 62-68 [in Ukrainian].

#### **Анотація.**

**Богомолова К.С., Подольська О.В., Краля В.Г. Управління проектами в туристичній діяльності Харківської області.**

*В статті викладені основні теоретичні положення управління проектами в туристичній діяльності. Здійснено аналітичний огляд ресурсного та територіального потенціалу Харківської області. Показано взаємозалежність життєвих циклів проекту та туристичного продукту як товару. Визначено перспективи створення та управління туристичними проектами в Харківській області. Вказано що розробка туристичного проекту переводить туристичну індустрію на більш високий рівень, ставлячи її в один рядок з іншими галузями економіки.*

**Ключові слова:** управління проектами, життєвий цикл проекту, туристична сфера, туристичний проект.

#### **Аннотация.**

**Богомолова К.С., Подольская О.В., Краля В.Г. Управление проектами в туристической деятельности Харьковской области.**

*В статье изложены основные теоретические положения управления проектами в туристической деятельности. Осуществлен аналитический обзор ресурсного и территориального потенциала Харьковской области. Показана взаимозависимость жизненных циклов проекта и туристического продукта как товара. Определены перспективы создания и управления туристическими проектами в Харьковской области. Указано, что разработка туристического проекта переводит туристическую индустрию на более высокий уровень, ставя ее в один ряд с другими отраслями экономики.*

**Ключевые слова:** управление проектами, жизненный цикл проекта, туристическая сфера, туристический проект.

**Abstract.**

***Bogomolova K.S., Podolska O.V., Kralya V.G. The management of projects in tourism in Kharkiv region.***

*In the article the basic theoretical principles of project management in tourism. Carried out an analytical review of resource and territorial potential of the Kharkiv region. Shows the interdependence of the life cycle of the project and of the tourist product as a commodity. The prospects for creation and management of tourist projects in the Kharkiv region. Stated that the tourism development project, tourism industry translates to a higher level, putting it on a par with other sectors of the economy.*

***Key words:*** *project management, project life cycle, tourist area, tourism project.*

**УДК 351**

**ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРОЦЕС  
ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ**

***БОГОМОЛОВА К.С., К.Е.Н, ДОЦЕНТ,***

***ПОДОЛЬСЬКА О.В., К.Е.Н, ДОЦЕНТ,***

***КРАЛЯ В.Г., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ,***

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

***СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

**Постановка проблеми у загальному вигляді.** Значимість управлінського рішення у публічному адмініструванні була визнана багатьма науковцями, адже воно є основою будь якої управлінської діяльності.

Виникнення управлінських за змістом відносин передбачає наявність суб'єкта і об'єкта управління, і як результат діяльності суб'єкта є прийняття ним відповідного рішення. Вони спрямовані на розв'язання певних проблем публічного адміністрування, що набувають форм відповідних управлінських ситуацій. Управлінське рішення це певна модель, яка складається із відповідного числа альтернатив та можливості вибору найкращої, цим пояснюється ситуаційний характер рішень. Відповідно до цього, підвищенні вимоги до ефективності управлінського рішення є цілком логічним і зрозумілим, а їх формуванні та вибір повинен відбуватися на основі наукового підходу.

Прийняття рішення у публічному адмініструванні є складним соціально – економічним процесом, потребує великої кількості витрат часу на збір аналіз і обробку необхідної інформації, адже ніщо так негативно та дестабілізуюче не впливає на поведінку людей, їх спільну працю, як прийняття нерозумних, безглузких, несвочасних рішень.